

PORTA OBERTA

És evident que la conseqüència més important d'un conflicte bèl·lic és la pèrdua de vides humanes, tot i que les conseqüències econòmiques també tenen alguna rellevància. Durant els últims mesos molts analistes econòmics han intentat respondre a dues preguntes sobre el futur de l'economia nord-americana i mundial: quant costarà la guerra i quins seran els efectes a llarg termini del conflicte.

Els efectes a curt termini són potser més fàcils d'avaluar, tot i que estan subjectes a diferents escenaris en funció de l'evolució de la guerra i, fonamentalment, de la seva durada. Els efectes a llarg termini són més difícils de calcular amb precisió, encara que es poden entreveure diverses conseqüències amb certa claredat.

Entre els efectes a curt termini s'hi inclouen les despeses directes de guerra i els costos d'ocupació, reconstrucció i assistència humanitària. La sol·licitud del president dels Estats Units de 74.700 milions de dòlars dona una idea del que podria ser el cost directe de la guerra en un escenari optimista (guerra breu). Aquesta quantitat és molt similar al cost de la primera guerra del Golf (76.100 milions en dòlars de l'any 2002) i representaria una mica més del 50% de la producció de l'economia catalana durant un any. No obstant això, l'experiència històrica mostra que les guerres sempre costen més del previst inicialment. Si la guerra dura uns quants mesos el cost directe es podria disparar fins als 140.000 milions de dòlars, un 1,4% del PIB dels Estats Units (equivalent a la totalitat del PIB de Catalunya durant el 2002). Per a durades superiors s'ha de recordar que la Guerra de Corea va tenir un cost directe de 335.000 milions i la del Vietnam va arribar gairebé als 500.000 milions de dòlars del 2002.

ALTRES COSTOS

A aquest cost directe s'hi hauria d'afegir el cost de l'ocupació i la reconstrucció, així com l'assistència humanitària que podria pujar a 106.000 milions de dòlars en l'escenari optimista o 615.000 milions (aproximadament cinc vegades la producció de l'economia catalana durant un any) en l'escenari pessimista.

Economia de guerra

José García Montalvo

Departament d'economia de la Universitat Pompeu Fabra

També formen part dels costos de curt i mig termini l'efecte de la guerra sobre el preu del petroli i el seu impacte macroeconòmic. En principi, una guerra molt breu suposaria una ràpida caiguda dels preus del petroli, una millora de la confiança dels consumidors (almenys a curt termini) i una reducció de la incertesa, amb el consegüent augment de la inversió.

William Nordhaus, professor de la Universitat de Yale, ha calculat que en

troli pujarà fins als 75 dòlars. Només un cataclisme geopolític a la regió podria resultar en un preu tan alt. No obstant això, en un escenari intermedi, sembla clar que la guerra perjudicarà l'economia nord-americana en el seu conjunt accentuant la caiguda de la despesa dels consumidors i les exportacions que es van produir al quart trimestre de 2002 i que va reduir el creixement anual del PIB a l'1,4% davant el 4% del tercer trimestre.

Un soldat fa indicacions sobre les maniobres als seus companys

aquestes circumstàncies l'efecte macroeconòmic seria positiu i reduiria el cost total de la guerra en 57.000 milions de dòlars. En l'escenari més pessimista el cost macroeconòmic (majors preus del petroli i menor productivitat) afegiria 1,1 bilions de dòlars al cost total segons Nordhaus. Aquesta última xifra és, sens dubte, exagerada, ja que s'ha calculat sota el supòsit que el preu del barril de pe-

Però, què passarà amb l'economia nord-americana quan la guerra i la reconstrucció hagin acabat? Dos efectes són molt probables. El primer és que moltes de les despeses en seguretat es mantindran davant l'amenaça constant del terrorisme internacional. A hores d'ara no hi ha ningú assenyat que cregui que la fi de la guerra de l'Iraq significarà el final del terrorisme. Possiblement l'amenaça s'inten-

sificarà. La destrucció del capital social en l'economia nord-americana és molt significativa i més després de veure com un *marine*, un dels seus, era capaç de llançar un munt de granades en una tenda de campanya plena d'altres *marines*. Un passeig per Washington testifica com el nombre d'avions militars sobrevolant la capital s'ha incrementat notablement. Els controls d'identificació i els detectors de metalls s'estan convertint en una cosa normal en molts edificis dels Estats Units. La sensació que qualsevol pot ser un terrorista implica que per a un mateix nivell de producció els costos fixos (seguretat, etc.) augmentaran, fet que significa que la productivitat a llarg termini serà menor.

Hi ha un segon efecte a llarg termini també molt important: els tipus d'interès pujaran. Malgrat que el Senat ha retallat la disminució d'impostos proposada per Bush deixant-la en 350.000 milions de dòlars (la meitat del que es va demanar), l'augment del dèficit públic nord-americà és imparable. Paul Krugman, famós professor d'economia del MIT, escrivia al *The New York Times* fa una setmana que s'havia passat a una hipoteca de tipus fix segur que l'evolució previsible del dèficit nord-americà acabaria forçant a l'alça els tipus d'interès a llarg termini. Si a l'efecte de l'envelliment de la població i la retallada d'impostos s'hi uneix el cost de la guerra, directe i indirecte, la pujada dels tipus a llarg termini sembla una conseqüència inevitable.

LA CONSTRUCCIÓ, AFECTADA

Aquest augment dels tipus d'interès provocarà molts problemes en un sector que durant els últims anys ha tingut una aportació molt important a l'economia nord-americana: la construcció residencial.

En resum, la guerra serà molt costosa en termes econòmics. Molt més del que l'administració Bush ha previst. Bush júnior porta camí d'ensopegar una altra vegada amb la mateixa pedra que el seu pare i quedar fora de combat per l'economia a la pròxima campanya electoral, malgrat que es pugui presentar com el guanyador de la segona guerra del Golf. És un altre cop l'economia, estúpid!

Un Hit val més que mil paraules.

Paraules, les justes. A *Hit radio* no hi ha notícies, ni comentaris, ni trucades, ni opinions, ni tertúlies. A *Hit radio* només hi ha música. Només bona música. Només Hits.

